

James Jones

The Thin Red Line

Karakter Uitgevers B.V.

Hoofdstuk 1

In het eerste grauwe licht van de dageraad waren de twee transportschepen vanuit het zuiden komen aansluipen; geruisloos sneed hun omvangrijke romp door het water, dat hen met zijn nog veel grotere massa zwigend droeg, de schepen even grijs als de dageraad die ze camoufleerde. Nu lagen ze in de frisse vroege ochtend van een prachtige tropische dag stilletjes voor anker in de zeestraat, dicht bij het ene eiland dan bij het andere, dat niet meer was dan een wolkenbank aan de horizon. Voor de bemanningsleden was dit routinewerk, een karwei dat ze al zo vaak hadden gedaan: het aan land brengen van verse troepen. Maar voor de mannen die de lading infanteristen van deze reis vormden, was het geen routine. Voor hen was het karwei nieuw en het wekte zowel doffe angst als gespannen verwachting.

Voor de aankomst, tijdens de lange zeereis hierheen, was de houding van de mannen cynisch geweest, cynisch in alle oprechtheid, want het was voor hen als leden van een oude bestaande divisie geen pose; ze beseften heel goed dat ze maar lading waren. Dat waren ze hun hele leven al, en ze werden altijd benedendeks gestouwd. Ze waren er niet alleen aan gewend, ze verwachtten niet anders. Maar nu ze hier waren en werden geconfronteerd met de realiteit van dit eiland waarover ze in de kranten zoveel hadden gelezen, liet hun zelfvertrouwen hen een ogenblik in de steek. Want al waren ze dan mannen van een oude vooroorlogse divisie, hier zouden ze hun vuurdoop ondergaan.

Terwijl ze zich klaarmaakten om aan land te gaan, twijfelde in theorie niemand eraan dat een zeker percentage van de mannen op dit eiland de dood zou vinden wanneer ze eenmaal voet aan wal hadden gezet. Maar niemand verwachtte een van hen te zijn. Toch was het een ontzagwekkende gedachte, en toen de eerste contingenten moeizaam aan dek kwamen om zich op te stellen met hun volledige uitrusting, gingen alle blikken onmiddellijk naar dat eiland waar ze afgezet zouden worden en achtergelaten en dat misschien het graf van een vriend zou worden.

Het uitzicht vanaf het dek was prachtig. In de stralende zonneschijn van de vroege tropenochtend, die het rustige water van de zeestraat deed schitteren, bewoog een frisse zeebries de geveerde bladeren van minuscule kokospalmen achter het wazige strand van het dichtstbijzijnde eiland. Het was nog te vroeg om onaangenaam heet te zijn. Hier waren ineens eindeloze verten en het uitzicht over zee werd nergens belemmerd. Dezelfde zilte zeebries streek zacht over de dekken, door de opbouw van de schepen en langs de oren en de gezichten van de soldaten. Na de overdaad aan menselijke uitwasemingen van longen, voeten, oksels en kruizen die de reukpapillen had lamgelegd in de ruimten, was de bries dubbel weldadig voor de neus. Achter de kleine kokospalmen op het eiland verrees groen oerwoud tot aan gele heuvels, die op hun beurt de uitlopers waren van massieve, in een blauwe waas gehulde bergen die zich hoog verhieven in de heldere lucht.

‘Zo, dus dit is Guadalcanal,’ zei een man aan de reling, en hij spuwde tabakssap langs de scheepswand omlaag.

‘Ja, wat dacht je goddomme dan dat het was, Tahiti?’ zei een ander.

De eerste man zuchtte en fluimde nogmaals. ‘Nou, het is er een mooie ochtend voor.’

‘Jezus, mijn kont sleept zowat over de grond,’ klaagde een derde zenuwachtig. ‘Al die zoi.’ Hij hees de zware gevechtsbepakking hogerop.

‘D’r sleept binnenkort wel meer dan alleen je kont,’ zei de eerste man.

Kleine, keverachtige vaartuigen, die de mannen herkenden als landingsvaartuigen voor infanterie, kwamen al vanaf de kust aanzetten; sommige cirkelden gehaast in het rond, andere koersten regelrecht naar de schepen.

De mannen staken sigaretten op. Schuifelend over het dek verzamelden ze zich. De scherpe commando’s van de pelotonscommandanten en onderofficieren doorbraken hun nerveuze gesprekken en formeerden de kudde. Toen ze eenmaal opgesteld waren moesten ze, zoals gewoonlijk, wachten.

Het eerste LCU dat hen bereikte, voer op een meter of dertig afstand om het voorste transportschip heen, hevig stampend op de lage hekgolven, bemand door twee kerels met uniformpet en overhemd zonder mouw. De man die niet stuurde hield zich aan de dol vast om zijn evenwicht te bewaren en keek omhoog naar het schip.

‘Kijk es wat we daar hebben. Nog meer kanonnenvoer voor de jappen,’ riep hij opgewekt uit.

De pruimende man aan de reling maalde met zijn kaken en fluimde toen onaangedaan een dunne bruine straal tabakssap overboord. Aan dek bleven de soldaten wachten.

Beneden in het ruim van het voorschip hielden de militairen van de derde compagnie van het eerste regiment, beter bekend als de C-staat-voor-Charlie-compagnie, zich op in de verbindingsgang tussen ruim twee en drie en in de smalle gangpaden tussen de kooien. Charlie was de vierde compagnie op de lijst om langs het derde klimnet aan bakboordzijde van boord te gaan. De mannen wisten dat ze nog lang te wachten hadden. Ze vatten de gang van zaken dan ook beduidend minder stoïcijns op dan de soldaten van de eerste landingsgolf, die nu aan dek stonden en het eerst van schip mochten.

Bovendien was het al buitengewoon heet in ruim twee. En C-staat-voor-Charlie zat daar nog een ruim achter. Ook was er amper plaats om te zitten. De kooien, vijf boven elkaar en soms zes op plaatsen waar het plafond wat hoger was, lagen vol uitrustingsstukken van de infanterie, gereed om om te hangen, die nergens anders konden liggen. En dus was er op de kooien geen ruimte om te zitten, maar zelfs al was die er geweest, dan nog waren de kooien onbruikbaar als zitplaats: ze waren met zo weinig tussenruimte vastgemaakt aan de pijpen die aan dek en plafond waren geklonken, dat je er alleen op kon liggen. Als je een poging deed om op je bed te gaan zitten, dan zakte je achterste weg in de singels die tussen het metalen frame waren gespannen en kwam je schedel hardhandig in aanraking met het frame van het bed erboven. De enige plek was de vloer zelf, bezaaid met peukjes van nerveuze rokers en vol uitgestrekte ledematen. Het was óf dit, óf ronddwalen door het oerwoud van pijpleidingen die elke beschikbare centimeter in beslag namen, en proberen niet op de benen en lijven te trappen. De stank van scheten, adem en zweet van zoveel mannen die door de lange zereis last van hun ingewanden hadden, was overweldigend geweest als je reukzintuig zichzelf niet genadiglijk dood had gehouden.

In dit schemerige inferno met zijn oplopende luchtvochtigheid en metalen wanden die elk geluid weerkaatsten, wreef C-staat-voor-Charlie zich het zweet van het druipende voorhoofd, trok het doorweekte over-

hemd los van kleffe oksels, vloekte beheerst, keek op het horloge en wachtte met groeiend ongeduld.

‘Wat denk je, krijgen we ’n luchtaanval op ons donder?’ vroeg soldaat Mazzi aan soldaat Tills naast hem. Ze zaten samen tegen een schot, met opgetrokken knieën omdat die houding iets troostends had en bovendien voorkwam dat er op hun benen werd getrapt.

‘Jezus, hoe moet ik dat weten?’ zei Tills nijdig. Hij was zo’n beetje Mazzi’s kameraad. Tenminste, ze gingen vaak samen met verlof. ‘Alles wat ik weet, is wat die gasten van de bemanning zeiden, dat ze de laatste keer dat ze deze reis maakten geen luchtaanval hebben gehad. Maar de reis daarvoor zijn ze zowat opgeblazen. Wat moet ik er dan van zeggen?’

‘Nee, daar schiet ik wat mee op, Tills. Zeg jij maar niks. He-le-maal niks. Ik zal jou es wat zeggen. We liggen hier lekker open en bloot doelwitje te wezen op die waterplas, weet je dat wel?’

‘Da’s geen nieuws.’

‘Niet? Nou, denk er maar es over na, Tills. Stel je het even voor.’ Mazzi sloeg zijn armen om zijn knieën en zijn wenkbrauwen doken in een nerveuze frons die zijn gezicht een uitdrukking van strijdlustige verontwaardiging gaf.

Mazzi’s vraag hield heel Charlie bezig. Overigens was Charlie bij lange na niet de laatste compagnie die van boord ging. Er waren onderdelen die pas als zevende of achtste ontscheepten. Maar dat was een schrale troost. Charlie had geen medelijden met de pechvogels die later kwamen; die moesten maar zien dat ze zich redden. Charlie maakte zich alleen druk over de geluksvogels die eerder mochten, en dat die moesten opschieten, en hoe lang het nu nog voor henzelf zou duren.

Maar er kwam nog iets bij. Niet alleen stond Charlie als vierde op de ontschepingslijst, iets wat al wrok opwekte, maar bovendien was hun onderdeel om een of andere reden tussen volslagen vreemdelingen ingedeeld. Met maar één andere compagnie, die ergens ver in het achterschip huisde, was Charlie de enige van het eerste regiment die op dit transportschip was geplaatst, met als gevolg dat de soldaten geen sterfeling kenden van de compagnieën voor of na hen, en ook dat wekte wrevel.

‘Als ik dan toch de lucht in vlieg,’ peinsde Mazzi zwartgallig, ‘dan moet ik niet hebben dat mijn darmen bij die van een stel vreemden uit een ander regiment terechtkomen. Dan heb ik liever onze eigen troep.’

‘Zeg zulke dingen nou niet,’ riep Tills. ‘Christus, man.’

‘Nou ja,’ zei Mazzi, ‘als ik denk aan die bommenwerpers, dat die mischien nu al... Je kunt gewoon de waarheid niet hebben, Tills.’

De andere mannen van Charlie trachtten ieder op hun eigen manier weerstand te bieden aan de oprukkende beelden van hun fantasie. Vanaf hun plek konden Mazzi en Tills zeker de helft van het onderdeel bezig zien. Hier waren ze een potje blackjack begonnen; tussen de blikken op hun horloge door gaven de spelers aan of ze pasten of meegingen. Daar speelden ze craps op dezelfde hortende wijze. Op weer een andere plek had soldaat eerste klasse Nellie Coombs zijn eeuwige pokerkaarten tevoorschijn gehaald (waarvan iedereen vermoedde maar niet kon bewijzen dat hij ze gemarkeerd had). Hij had wat liefhebbers gevonden voor zijn onvermijdelijke spelletje five card stud en verdiende nu op listige wijze goud geld aan de zenuwen van zijn vrienden, al had hij er zelf evengoed last van.

Links en rechts stonden of zaten groepjes soldaten ernstig met elkaar te praten met grote, aandachtig gerichte ogen en zonder echt te horen wat er werd gezegd. Een enkeling controleerde keer op keer en met grote zorg wapens en uitrusting, of zat er verwezen naar te kijken. De jonge sergeant McCron, een beruchte moederkloek, liep persoonlijk elk uitrustingsstuk van elke man in zijn groep dienstplichtigen na alsof zijn geestelijke gezondheid en zijn leven ervan afhingen. De iets oudere sergeant Beck, een fanatieke beroepsmilitair met zes dienstjaren, wierp zich op de grondige inspectie van alle geweren in zijn groep.

Er zat niets anders op dan te wachten. Door het dikke glas van de patrijspoorten in de scheepswand drongen zwakke geluiden door van geklauter en geschreeuw, en ook vanaf het dek waren geluiden te horen, zij het nog zwakker, waaruit ze opmaakten dat de ontscheping vorderde. Vanuit de luikopening voorbij de openstaande waterdichte deur hoorden ze het gekletter en het gedempte gevloek van een volgende compagnie die moeizaam de metalen trap op klom om de plaats in te nemen van een onderdeel dat al van boord was. Door de patrijspoorten konden mannen die er dicht genoeg bij stonden en zin hadden om te kijken, stukjes en beetjes ontwaren van donkere mannenfiguren die zwaar bepakt omlaag klommen langs het net dat over de scheepswand was neergelaten; van tijd tot tijd zagen ze hoe een landingsvaartuig van het schip wegvoer. Dan riepen ze iets naar achteren om hun kamera-

den op de hoogte te houden. Af en toe stootte een golf dwars op een LCU, zodat het vaartuig met geweld tegen de romp sloeg en het bonken en krijsen van gemarteld staal door het afgesloten, schemerige ruim weerklonk.

Soldaat eerste klasse Doll, een slanke, opgeschoten zuidelijke jongen uit Virginia, stond te praten met korporaal Queen, een boom van een vent uit Texas, en korporaal Fife van de administratie.

‘Nou, we zullen gauw genoeg merken hoe het voelt,’ zei Queen, een vriendelijke reus die een paar jaar ouder was dan de andere twee, tam. Queen was doorgaans niet tam.

‘Hoe wat voelt?’ vroeg Fife.

‘Onder vuur liggen,’ zei Queen. ‘Serieus onder vuur.’

‘Jezus, ik heb wel vaker onder vuur gelegen,’ zei Doll en zijn bovenlip krulde in een laatlach. ‘Jij niet dan, Queen?’

‘Ik hoop alleen maar dat we vandaag geen vliegtuigen over ons heen krijgen,’ zei Fife. ‘Meer niet.’

‘Daar hopen we allemaal op, denk ik,’ zei Doll met minder bravoure.

Doll was heel jong, twintig, misschien eenentwintig, zoals de meeste soldaten van C-staat-voor-Charlie. Hij maakte nu meer dan twee jaar deel uit van Charlie, net als de meeste beroeps. Doll was een stille jongeman met een fris ogend gezicht en naïeve opvattingen, die zelden het woord nam en dan nog verlegen. Hij had zich altijd op de achtergrond gehouden, maar in het laatste halfjaar was hij geleidelijk veranderd en meer op de voorgrond getreden. Hij was er niet sympathieker op geworden.

Nu, na de bescheidenheid over de vliegtuigen, toonde hij weer dat lipgekrulde laatlachende glimlachje. Hij trok veelbetekend een wenkbrauw op. ‘Nou, als ik nog een pistool te pakken wil krijgen, moet ik er maar eens iets aan gaan doen,’ zei hij. Hij keek op zijn horloge. ‘Ze moeten nu wel daas genoeg zijn van de zenuwen,’ zei hij met kennis van zaken en hij keek weer naar de anderen. ‘Wil er iemand mee?’

‘Ik zou het maar in m’n eentje doen als ik jou was,’ gromde Big Queen afstandelijk. ‘Twee mannen die achter pistolen aanzitten lopen ook dubbel zoveel in de gaten.’

‘Daar heb je ’n punt,’ zei Doll en hij wandelde weg. Een slanke, eigenlijk heel knappe jongen met smalle heupen.

Queen staarde hem na, zijn ogen vol Texaanse afkeer van alles wat

hem aanstellerig voorkwam. Hij wendde zich weer tot Fife de administrateur, terwijl Doll de verbindingsgang in liep.

Tegen het verste schot in deze gang geleund zaten Mazzi en Tills nog altijd met opgetrokken benen te praten. Doll bleef bij hen staan.

‘Hoeven jullie de actie niet te zien?’ vroeg hij, wijzend op de groepjes toeschouwers bij de patrijspoorten.

‘Geen behoefte aan,’ zei Mazzi somber.

‘Het is er ook wel druk, ja,’ zei Doll, wiens dikdoenerij het ineens liet afweten. Hij boog zijn hoofd en veegde zich het zweet van zijn voorhoofd.

‘En al was het dat niet, dan ging ik nog niet kijken,’ zei Mazzi, en hij trok zijn knieën nog wat hoger op.

‘Ik ga een pistool versieren,’ zei Doll.

‘O ja? Veel plezier dan,’ zei Mazzi.

‘Ja, veel plezier,’ zei Tills.

‘Weet je het dan niet meer? We hadden het laatst over pistolen bietsen,’ zei Doll.

‘O?’ zei Mazzi vlak, hem recht aankijkend.

‘Ja, joh,’ begon Doll en toen zweeg hij. Het drong tot hem door dat hij werd afgepoeierd, gekapitteld zelfs, en het laatdunkende lachje kwam terug. ‘Jullie krijgen er spijt van dat je er geen hebt, straks aan land, als we tegenover die joekels van samoeraizwaarden komen te staan.’

‘Hé, als we maar aan land komen,’ zei Mazzi. ‘En van dit dikke vette doelwit af dat hier met alles erop en eraan gewoon ligt te vragen om problemen.’

‘Hé, Doll,’ zei Tills, ‘jij hoort nog wel eens wat; hoe groot is de kans dat we een luchtaanval krijgen voor we van die kutboot af zijn?’

‘Jezus, hoe moet ik dat weten?’ zei Doll. Hij lachte zijn onaangename glimlachje. ‘Misschien krijgen we d’r een, misschien niet.’

‘Nee, dat helpt,’ zei Mazzi.’

‘Als ze komen, dan komen ze. Wat is er? Ben je soms bang, Mazzi?’

‘Bang? Allicht niet! Jij wel?’

‘Nee, man.’

‘Mooi zo. Hou dan je kop verder,’ zei Mazzi. Hij keek Doll aan met naar voren gestoken kin en een diepe frons die dreigend had moeten zijn maar vooral komisch aandeed en dus zijn doel miste.

Doll wierp zijn hoofd in de nek en lachte. ‘Toedeloeloe, luitjes,’ zei hij

en hij stapte over de rand van de waterdichte deur van het schot waar-
tegen ze leunden.

“‘Toedeloe luitjes?’” vroeg Mazzi. ‘Wat nou “toedeloe luitjes?”’

‘Och, er zitten er nog een paar van de Australische Genie aan boord,’
zei Tills. ‘Daar zal ie het wel van hebben.’

‘Die vent is echt niet bij de tijd,’ verklaarde Mazzi beslist. ‘Ik mag
zulke lui niet, weet je.’

‘Denk je dat ie een pistool te pakken krijgt?’ wilde Tills weten.

‘Nee man, dat lukt ’m nooit.’

‘Misschien wel.’

‘Echt niet,’ zei Mazzi. ‘Die vent lult uit z’n nek. Toedeloe luitjes!’

‘Eigenlijk kan het me ook geen reet schelen,’ zei Tills. ‘Of hij of wie
dan ook een pistool krijgt of niet, ik net zo goed. Ik wil alleen nog maar
van die tyfusboot af.’

‘Nou, je bent niet de enige,’ zei Mazzi, terwijl een volgende LCU tegen
de scheepsromp beukte. ‘Kijk daar maar eens.’

De beide mannen wendden synchroon het hoofd naar de ruimte
waar de kooien waren en bezagen met nerveus omhelsde knieën hoe
de rest van C-staat-voor-Charlie de al te levendige fantasie binnen de
perken hield.

‘Alles wat ik weet,’ zei Mazzi, ‘is dat ik hier nooit voor heb getekend.
Shit, toen ik voor de oorlog in de Bronx voor het leger tekende, hoe
moest ik toen weten dat er goddomme oorlog zou komen, hè? Vertel
me dat eens.’

‘Vertel jij het mij maar,’ zei Tills. ‘Jij bent hier de goochermerd, Mazzi.’

‘Alles wat ik weet is dat ouwe Charlie altijd genaaid wordt,’ zei Mazzi.
‘Altijd. En ik kan je ook zeggen door wie. Door ouwe Bugger Stein en
niemand anders. Eerst laat ie ons op deze teringschuit zetten waar we
geen ziel kennen. En dan laat ie ons goddorie ook nog eens als vierde
op de ontschepingslijst zetten, de stomme eikel. Denk erom. Churchez
ouwe Bugger Stein, ik zweer het je.’

‘D’r zijn slechtere plaatsen dan vierde,’ zei Tills. ‘We staan tenminste
niet zevende of achtste. Dat heeft ie ze ons tenminste niet laten flikken.’

‘Nou, dat ligt echt niet aan hem. Hij heeft ons in elk geval geen eerste
plaats bezorgd, da’s zeker. Moet je die klootzak zien; doet vandaag in-
eens of ie een van de jongens is.’ Mazzi wees met een nijdig knikje naar
het andere schot, aan de overkant van de verbindingsgang, waar kapi-

tein Stein met zijn eerste luitenant en zijn vier tweede luitenants op de hurken rond een kaart zat die op de vloer was uitgespreid.

‘Goed heren, dit is dus de locatie van aankomst,’ zei kapitein Stein. Hij keek op van de plek die hij met zijn potlood aanwees en richtte zijn milde bruine ogen vragend op zijn officieren. ‘Er zijn daar natuurlijk gidsen van het leger of de marine om ons zo snel mogelijk verder te leiden. Het front zelf, de huidige frontlijn, loopt zoals ik u al heb gezegd, hier.’ Hij wees met zijn potlood. ‘Op 22 kilometer. Wij zullen een geforceerde mars moeten maken van ongeveer tien kilometer in de andere richting.’ Stein stond op en de vijf andere officieren kwamen ook overeind. ‘Zijn er nog vragen, heren?’

‘Sir,’ zei Whyte, tweede luitenant van het eerste peloton. ‘Ik heb een vraag. Is er al een definitieve bivakorder als we daar arriveren? Blane hier van het tweede en ik zullen waarschijnlijk voorop gaan, dus dat wilde ik graag weten, sir.’

‘Volgens mij moeten we afwachten tot we kunnen zien hoe het terrein daar is, vind je ook niet, Whyte?’ zei Stein, terwijl hij een vlezige hand naar zijn bril bracht om de dikke glazen waardoor hij Whyte aanstaarde recht te zetten.

‘Ja, sir,’ zei Whyte, naar behoren op zijn nummer gezet en enigszins rood aanlopend.

‘Verder nog vragen, heren?’ informeerde Stein. ‘Blane? Culp?’ Hij keek de kring rond.

‘Nee, sir,’ zei Blane.

‘Goed, dat is dan alles, heren,’ zei Stein. ‘Voorlopig tenminste.’ Hij bukte zich, pakte de kaart op en toen hij zich weer oprichtte, blonk er achter de dikke brillenglazen een warme glimlach. Dit was het sein dat het officiële kantje eraf was en dat de mannen zich mochten ontspannen. ‘En, Bill, hoe is het met je?’ vroeg Stein aan de jonge Whyte. Hartelijk klopte hij hem op de schouder. ‘Alles goed?’

‘Tikje nerveus, Jim,’ zei Whyte lachend.

‘En jij, Tom?’ vroeg Stein aan Blane.

‘Prima, Jim.’

‘Nou, dan geloof ik dat jullie maar eens naar jullie jongens moeten gaan kijken, vind je niet?’ zei Stein. Hij bleef met Band, zijn eerste luitenant, nog even staan kijken terwijl de vier officieren vertrokken. ‘Het lijken me prima jongens alle vier, denk je ook niet, George?’ zei hij.

‘Dat denk ik ook, Jim,’ zei Band.

‘Heb je opgemerkt hoe Culp en Gore alles in zich opnamen?’ vroeg Stein.

‘Jazeker. Nou lopen die ook al langer mee dan de nieuwelingen, Jim.’

Stein nam zijn bril af, poetste de glazen in de bedompte hitte zorgvuldig schoon met een grote zakdoek, zette hem toen weer stevig op zijn neus en duwde hem met duim en wijsvinger nog meerdere malen recht terwijl hij door de glazen tuurde. ‘Nog een uur, schat ik,’ zei hij vaag. ‘Een uur en een kwartier op zijn hoogst.’

‘Het is alleen te hopen dat we voor die tijd geen bommenwerpers over ons heen krijgen,’ zei Band.

‘Dat zou niet prettig zijn, nee.’ Steins zachte, bruine ogen lachten achter de glazen.

Wat soldaat Mazzi ook op hem af te geven had, en hoe juist of verkeerd zijn kritiek ook was, in één ding had hij gelijk: kapitein Stein had de order gegeven dat de officieren van Charlie die ochtend in het ruim bij hun mannen moesten blijven. Stein was van mening dat de officieren op een dag als deze bij hun manschappen hoorden te zijn, dat ze hun ontberingen en risico’s moesten delen, en niet boven in de messhut moesten zitten, waar ze het grootste deel van de reis hadden doorgebracht. Dat had Stein zijn officieren gezegd. En al hadden ze bij deze mededeling geen van allen erg vrolijk gekeken, toch had niemand, ook Band niet, geprotesteerd. En Stein was ervan overtuigd dat het goed was voor het moreel. Terwijl hij zijn ogen over de overbevolkte, zweetende jungle van kooien en pijpen liet gaan, waar mannen rustig en zonder hysterie hun uitrusting controleerden en nakeken, raakte hij nog sterker overtuigd van zijn gelijk. Stein, die als jonge jurist bij een vooraanstaand advocatenkantoor in Cleveland had gewerkt, had zich nog tijdens zijn studie voor de aardigheid laten inschrijven voor een reserve-officierencursus en was al vroeg, meer dan een jaar voor de oorlog, in zijn kraag gepakt. Gelukkig was hij niet getrouwd. Zes maanden had hij in opperste verbazing doorgebracht bij een onderdeel van de Nationale Garde, voor hij naar deze staande divisie was overgeplaatst als eerste luitenant en compagniecommandant, waarbij hij eerst nog een keer was gepasseerd en een versleten oude kapitein op zijn dak had gekregen voordat hij zelf tot die rang was bevorderd. Al die afschuwelijke maanden had hij regelmatig machteloos bij zich-

zelf gezegd: Goeie god, wat zal mijn vader wel niet denken. Want die was in de Eerste Wereldoorlog majoor geweest. Hij zette zijn bril nog maar weer eens recht en wendde zich tot zijn sergeant-majoor, die Welsh heette en inderdaad van Welshe afkomst was. Hij had bijna voortdurend in de buurt gestaan terwijl de kapitein zijn instructies gaf, met een uitdrukking van heimelijk vermaak op zijn gezicht die Stein niet was ontgaan.

‘Ik zou zeggen dat onze groep een heel behoorlijke, bekwame indruk maakt, nietwaar, majoor?’ zei hij, met een zorgvuldig afgepaste dosis gezag in zijn stem.

Welsh wierp hem een onbeschaamde grijns toe. ‘Och, voor een stelletje slappe zakken die straks voor hun raap worden geschoten,’ zei hij. De sergeant-majoor was een vent van voor in de dertig, lang en gespierd, met brede schouders en smalle heupen, wiens Welshe bloed aan al zijn trekken was af te lezen: aan zijn donkere teint en zwarte haar, de niet uit te bannen blauwe waas van een stoppelbaard en felle donkere ogen, en aan de onheilspellende uitdrukking die zijn gezicht nooit verliet, zelfs niet wanneer hij grijnsde, zoals nu.

Stein gaf hem geen antwoord, maar keek evenmin een andere kant op. Hij voelde zich niet op zijn gemak en was er zeker van dat dit hem aan te zien was. Maar het kon hem niet veel schelen. Welsh was gestoord. Hij was krankzinnig. Hij was een echte gek, en Stein had hem nooit begrepen. Hij toonde voor niets of niemand respect. Maar het deed er niet toe. Stein kon over zijn onbeschaamdheid heen stappen, omdat Welsh zo goed was in zijn werk.

‘Ik voel me verschrikkelijk verantwoordelijk voor ze,’ zei hij.

‘O ja?’ vroeg Welsh kalm, en hij bleef hem aankijken met die impertinente blik vol verstolen plezier. Meer zei hij niet.

Stein zag Band met openlijke afkeer naar Welsh kijken en nam zich voor hem erover aan te spreken. Hij moest Band duidelijk maken hoe de situatie met majoor Welsh lag. Stein zelf keek nog steeds naar Welsh, die grijnzend terug staarde, en hoewel Stein eerder met opzet zijn blik niet had afgewend, merkte hij nu dat hij in de dwaze positie van een ogenduel was beland; dat oude, belachelijke, puberale spelletje van wie het eerst wegstijgt. En niet alleen belachelijk en puberaal, maar stomp-zinnig. Geïrriteerd zocht hij naar een manier om zonder gezichtsverlies de kinderachtige impasse te doorbreken.